

Naročnina
\$2.00
na leto.

CLEVELANDSKA AMERIKA

'Clevelandka Amerika'
6119 ST. CLAIR AVE.
CLEVELAND, OHIO.

STEV 25. NO. 25.

CLEVELAND, OHIO, V TOREK 29. MARCA 1910.

VOL. III

Etna bruba.

OGNJENIK ETNA JE PRI-
CEL PONOVNO BRU-
HATI IN NAREDIL
VELIKANSKO
ŠKODO.

Prebivalci beže iz svojih sta-
novišč v strahu pred no-
vimi nezgodami.

POMOC OD VSEH STRANI.

Rim, 26. marca. — Kralj E-
manuel se je izjavil, da bode
sam hitel takoj na lice nesreče,
da se osebno prepriča, v ka-
kem položaju so prebivalci, ki
so bili prizadeti po potresu.
Tudi papež je dobil natandeni
popis bude v nesrečnih krajinah
in je že poslal po etaniskem
nadškofu večjo sveto denarja
v podporo bednim prebivalcem.

Catania, Sicilia, 27. marca. —
Ognjenik Etna je bil včeraj
zelo nemiren: neprenehoma se
vale dim in lava iz zrela;
prebivalci od strahu zapuščajo
svoja bivališča, ker se boje
hejših izbruhoval in za svoje živ-
ljene. Zastopnik največjega
italijanskega lista se je na ključ
nevarnosti včeraj popoldne z
avtomobilom podal iz Catanijs
proti zreli Rang. Ker je pričel
nazaj, je pripovedoval, da se je
lava na štirih mestih gore iz-
lija ter drvi proti vinogradom v
San Leo. Metrološčna po-
staja na gori je razrušena in
mestecu Borrello preti neiz-
gibna katastrofa.

Poznejša poročila pa pravi-
jo, da se je ognjenik nekoliko
ponovil ter prenehal z bruhanjem lava. Veliko vznemirjenje je zbudilo povročilo o bruhanju Etne v Rimu. Tu se sedaj ob prilikih velikega teda mudi
vse polno potnikov, ki pa prav-
niki radi obišejo razne kraje
po Italiji. Najljubši jim je iz-
let proti Etni. Ker pa radi ne-
varnosti sedaj ta izlet izostane,
so zelo oškodovani razni hoteli,
ki imajo sklepno več milijonov
zgub, katere puste na-
vadno vsako leto tuji na otoku Sicilija.

Dopis.

Chicago, Ill., — Cenjeno u-
redništvo! Prosim ponatisnite
sledenih par verstic, kjer ho-
den naznamati, da naša nasel-
bina v Chicagi prav dobro na-
predije, posebno pa novo us-
tanovljeno društvo "Danica",
ki steje že lepo število članov
in zlasti slovenski mladenci
prav obilno pristopajo Roja-
kom v tem mestu in okolici
naznamjam, da priredi dr. "Da-
nica" svojo prvo veselico v ne-
deljo 10. aprila v veliki Narodni
dvorani na 18 cesti in Cent-
re ave. Ker je večina sloven-
skih društev v Chicagi sklenila,
da se udeleže te veselice, je
pričakuyti od vseh rojakov
jako lepe udeležbe, pri tej ve-
selici. Nadalje tudi naznam-
jam članom društva "Danica"
da se vrsi prihodnja sejta 7.
aprila v cerkveni dvorani Za-
teček ob 8. uri včeraj. Nau-
ljajmo se vabite, da se ude-
ležite te seje v obilnem številu
ker imamo na programu važ-
ne stvari.

Ov sklepku dopisa pa poz-
dravljam vse rojake in rojakinje
in jim želim Veselje Veliko-
čne praznike.

John Gradl, 2220 Blac-
kstone ave, Chicago, Ill.

Žrtve plamenov.

V CHICAGI JE ZBRUHNIL
V NEKI TRGOVINI VE-
LIK POŽAR: DVAIN-
DVAJSET ŽRTEV.

Poslopje L. Fish Furniture Co.
je popolnoma zgorelo;
škoda je velikanska.

SLABI OGNGEGASCI.

Chicago, Ill, 27. marca. —
V poslopu L. Fish Furniture Co. je včeraj zbruhnil velikanski požar, pri katerem je zgubilo 22 uslužencev tvrdke svoje življene. Ko je požar nastal, so bili ti uslužbeni v petem in šestem nadstropju zaposleni in jim sploh ni bilo mogoče pobegniti pred smrtno nevarnostjo. Ogenj, ki je ja-
nastal v spodnjih prostorijah radi neke razsrelbe, se je razširjal s tako čudovito naglico, da je bila vsaka pot do rešitve zaprta. Neka deklica, ki je bila zapostrena v tretjem nadstropju, se je hotela rešiti in je skočila skozi okno na cesto. Oblezala je mrtva na tlaku. Isaac Fish, ravnatelj tvrdke, je izjavil, da je nastal ogenj v vseh prostorijah, kjer se izdeluje polištvo. Neki uslužbenec je avtomatičnim prizigalnikom sledil Lahkomisnega ravnana-
povzročil ogenj s temi da je za sprode povzročil razstreli-
bo alkohola. Ravnateljstvo tvrdke je zelo ogroženo radi mestne požarnih brambe. Iz-
javil je, da ne bi bilo tudi ene kloveske žrtve, če bi požarna brama prisluhi pravem času na lice požara in pričela z rešilnimi deli. Skodo, ki jo je požar povzročil, cenijo na četrt milijona.

DELAWSKE POKOJNINE.

Francoska zbornica je konečno sprejela tozadevní predlog.

Pariz, 25. marca. — Senat je danes sprejel predlog o delav-
skih pokojninih s 280 proti 3
glasovom. S tem je narejen konč boju, ki se je pletel že od leta 1882. Fond za te pokojnine bodo dobili iz sledenih virov: Vsak delavec mora prispevati na leto 9 frankov, delav-
ske žene 7 frankov in otroci po 4 franke. Drugi: Podjetniki plačajo iste sote; trejte pa podeli država vsakole-
to podporo temu fondu. Država bodo držala prva prva leta 180.000.000 frankov; potem pa vsako leto manj. Da postane delavec upravičen do pokojnine, mora biti 65 let star ali pa 30 let delati. Potem dobi na leto 414 frankov, a delavci na deli nekaj manj.

"Modra" nedelja.

Elkhart, Ind., 28. marca. —
Ker so tukajšnji metodistovski duhovni vedno silili župana, naj izpelje takozvane "modre" nedeljske postave, je župan včeraj pokazal, kaj se prav ravnatih se po teh postavah. Zaprsti je dal vse gostilne, lekarne, prodajalne hleve, splo-
vanje vsake trgovine v mestu. Mleko in leđ se je razvražalo le v najhujši sili. Tudi kare so vozile, le toliko kot je bila nujna potreba. Odslj bo vsako nedeljo tako, dokler se ljudstvo ne spremnete in v volitvam ne izvršite te postavne.

Generalni štrajk.

DELAVSKI VODJE SO SE
ZJEDINILI, DA NE SKLICE-
JO GENERALNEGA
ŠTRAJKA.

Čas ni pripravljen za splošen štrajk, kakor se izjavlja delavski vodje.

NEDELJSKO ZBOROVAN- JE.

Philadelphia, Pa., 26. marca. — V nedeljo je sklican občni zbor vseh organiziranih delavcev v tem mestu: in sicer v glavnem stan Central Labor Union. Pri tem zborovanju se hočajo pogovoriti o kovitih prirejenevem štrajku iz "simpatij." Poleg tega se bo izdal poziv na vse organizirane delarce, da z denarjem podpirajo štrajkujoče uslužence družbe pocestne železnice. Policeja je prijela Walterja, katerega sumi, da je odpeljal deklico, nakar jo je umoril. Deklica je baš zvršila šolo in je iskala primerne službe. Walter ji je pisal neko razglednico, maj pride k njemu, ker bo on preskrbel službo. To razglednico so dobili v dekličini oblike. Walter vse tudi, priznal pa je, da je včeraj vabil mlade deklice v svoje stanovanje, čež da jim bo preskrbel službo. Deklica Wheeler je moral biti zadavljen: njeni oblike je bila polita s petrojem, kar kazne, da je moriles pozneje nameraval žrtve začrfati. Walter je prisel se pred dnevna letoma iz Nemčije; v New Yorku je bil zaposlen v neki trgovini kot klérk. Stanislav Walter, ki sta mujejo tudi v New Yorku, so izjavili, da njih sin ni imel nikdar veselja do dela in vedno pojavil z mladimi deklicami.

Slabo znemanje je, ker se vrača mnogo delavcev nazaj na delo. Vsi ti so prej zastrajkali, in sicer iz sočutja do strajkarjev družbe pocestne železnice. Vsii delavci v prednicih so že zopet na delu. Pri strajku vztrajajo le unije mizarjev in tesarjev. Močnost generalnega štrajka, ki bi se razprostiral po celih Pensylvaniji, se niti ne upošteva. Strajkarji družbe pocestne železnice bodo kmalu osamljeni; vendar hočejo v svojem boju vztrajati do konca, posebno, ker se nadajo obilne denarne podpore od strani drugih unij, katerih članii so se povrnili na delo.

Prepodeni roparji.

Kalamazoo, Mich., 28. marca. — Včeraj se je tukaj zvedelo, da so roparji nameravali ponosreči vlak Michigan Central železnice. Na nekem ovinku so prerahljali tračnice in nevarnost je bila velika, da skoci vlak s tira, vendar so se ob pravem času odprli nevarnost. Najbrž je bilo to delo roparjev, ki so ponesrečeni vlak holieli pozneje napasti.

Porotniki v Cairo.

Cairo, Ill., 27. marca. — Včeraj je bilo tukaj sklicano posebno porotniško zborovanje, da preisče zločine zadnjega upora v tem mestu, ko je nmo-
zica iz joče hotela odvesti ne-
kega ženčenca in nastal je boj,
pri katerem je bil neki serif u-
smrcen in več njegovih pomo-
čnikov ranjenih. Porotniki so že obdolžili 12 uglednih trgov-
cev v tem mestu, da so skuvali
upor proti državnim obla-
tem. Ce se jih dokaze, so lahko obsojeni na šest mesecov zapora. Ker država njima de-
narja za te obravnavne, bodo
dobili denar potom javnega po-
slovila po vodi.

Grozen umor.

V NEW YORKU SO DOBI-
LI MRTVO TRUPLO
PETNAJSTLETNE
DEKLICE RUTH
WHEELER.

Prijeli so nekega Nemca, ki je osušljen, da je razmesnil deklično truplo.

NA RESILNI LESTVI.

New York, N. Y., 27. marca. — Pred stanovanjem nekega moža, Alberta Waltera, na resilni lestvi, so dobili danes zjutraj grozno razmesarjeno truplo 15 letne Ruth Wheeler, ki je pred nekaj dnevi izginila iz domača hiše. Policeja je prijela Walterja, katerega sumi, da je odpeljal deklico, nakar jo je umoril. Deklica je baš zvršila šolo in je iskala primerne službe. Walter ji je pisal neko razglednico, maj pride k njemu, ker bo on preskrbel službo. To razglednico so dobili v dekličini oblike. Walter vse tudi, priznal pa je, da je včeraj vabil mlade deklice v svoje stanovanje, čež da jim bo preskrbel službo. Deklica Wheeler je moral biti zadavljen: njeni oblike je bila polita s petrojem, kar kazne, da je moriles pozneje nameraval žrtve začrfati. Walter je prisel se pred dnevna letoma iz Nemčije; v New Yorku je bil zaposlen v neki trgovini kot klérk. Stanislav Walter, ki sta mujejo tudi v New Yorku, so izjavili, da njih sin ni imel nikdar veselja do dela in vedno pojavil z mladimi deklicami.

Stara mati — 28 let stara.

Richmond, Ind., 27. marca. — Da katera žena postane stara mati z 28 leti, je pa več kot preveč. In Mrs. Parker v tem mestu je doživelila čast, da je postala stara mati natančno z 28 leti. Omožila se je s 13 leti in njeni hčer, ki je sedaj stara 15 let, je dobila včeraj črvrste-
ga fanta. Mati od Mrs. Parker je stara 46 let in mati od te matere je stara 90 let, tako da živi sedaj pet rodov v tej rodini. Najstarejša Mrs. Parker se imenuje sedaj pra-prababiča.

Poraženi fanatiki.

Chicago, Ill., 26. marca. — Volivni komisarji so izjavili, da se volitve 5. aprila v tem mestu ne bodo vršile, ker so sklenili vodopivec, ki so želeli, da se pri teh volitvah glasuje tudi o upeljavi zloglasne "local option." Fanatiki so nabrali 76.000 podpisov, da se vršite volitve, sedaj se je pa izkazalo, da je bilo med njimi 27.000 napaci imen. To je bilo udelec za "sihe", ker so imeli s podbiranjem imen velikanske storoske, a sedaj je ves njih upeljal po vodi.

— Stariščem Pekolj je umrl sin Louis; nogo si je zlomil 8 let star Mike Reardon na 33. cesti. Padel je raz hlev. Gredova ambulanca ga je odpeljal na bolnišnico.

Mestne novice.

VELIKONOČNE PRAZNI-
KE SMO OBHAJALI V
CLEVELANDU PRAV
VESELO.

Nenavadno krasno vreme je prispevalo, da se je vsakdo veselil praznika.

KRATKE NOVICE.

Da, obhajali smo lepo Velikonoč. Solnce je pozlatilo že ob pol šestih zjutraj prebijeno naravo, kakor bi jo hotelo praviti na Gospodov prihod, ki je vstal ta dan od smrti. Prebildila se je narava v zarkem solncu. Ulice so se jele polnili. Vsi hitijo v cerkev, da ta dan zadoste svojim verskim dolžnostim. Vse je lepo običeno, skrbno umito.

Pa kako ne bi bili veseli. Toda dan si kupi vsakdo kaj novega, kaj posebnega kot sicer ne drugega. Ta se postavlja z novimi sportnimi klubkoma, drugi z bleko, tretji s čevljimi. Dekleta se že nosila slammike in zavajivo pogledovala na tovarisce, ki so imeli morda kaj lepšega na glavi kot same. Veseli so se pa vse. K temu je največ prispevalo krasno vreme. Res lepo Velikonoč smo imeli.

Zvezni kralj Charleston je nastala velika razstrelba.

Danes se zahteva velike blage blago, toda cene so iste kot pred leti.

ADMIRALSKA LADIJA.

Washington, 25. marca. — Pred senatovim odsekom, ki preiskuje vročke velike draginje, se je danes James Green iz Cleveland, ki je tajnik zvezne grocerjev, izjavil da je veliki draginji vzrok zahtevanje ljudi, ki dandanes zahtevajo več boljše vrste blaga kot prej. Ce izvzamemo maslo, jajca in meso, so cene drugim pridelkom in živilom ravno tako nizke kot so bile prej. Dalje ljudje dandanes lahko lagje plačujejo svoje dolgočasne.

Admiralska ladja admiralja Johna Hubbard, ki je vrhovni veljnik azijskega brodovja, je močno zavarovana križarka, ki nosi 0700 ton in ima na krovu 14 topov.

"Billionair Special".

Bogatstvo Santa Fe železnice bo drugi teden sestavilo poseben velik, ki bo imel ime "Billionair Special." Ta vlak ne bo vsta-
nil nikjer drugje, da sprejme potnike, kot v Grand Canoy, Sel bo naravnost iz California, v New York, kamor dospe v treh dneh. Na vlaku bodo bilionarji, ki se sedaj imajo v Californiji, na krovu pa 14 topov.

Poslanik pregnan.

Berlin, 26. marca. — Ameriški poslanik v Berolini je na preizku novo stanovanje. Do sedanji gospodar mu je hišar pred nosom prodal, da poslanik ni o tem ničesar vedel. Sedaj pa išče po celem mestu novega stanovanja, ker staro mora zapustiti 1. julija. Če najde primerno hišo, jo bodo kupili in ne rabil samo za stanovanje, pač pa tudi za urad poslanstva. V Washingtonu so s tem načrtom zadovoljni Ameriški poslanik v Berolini je David Jayne Hill.

"Divji lovec."

Divji lovec je našim rojakiom v Clevelandu že znana igra, vendar vsakdo žele, da bi se enkrat videl to predstavo. Dogodki igre se vrše na Gorjanskem ter se končajo s tragičnim koncem junaka igre — Janeza. Rojakom prav poseben priporočamo, da posjetijo v kar najbolj obilnem številu igro "Divji Lovec". Igra se v nedeljo zvečer v Knausovi dvorani: začetek ob osmih zvezek, cene 50, 35 in 25 centov.

Iznajdljiv cevljar.

Iznajdljiv cevljar je naš rojak Špehek. V soboto pred Velikonočjo je postavil svoje izložbeno okno prvega "susitarja", ki je strmečemu obnivetu v oknu kazal, keso se delajo cevlji. John Špehek se razume na reklamo, ker je iznajdljive glave. Upamo, da se mu je tudi trgovina dobro obnesla isti večer.

CLEVELANDSKA
"AMERIKA"
— Izhaja v tork in ptek.
— Izdaja: Slov. tiskovna družba
"Amerika."

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
ZA CLEVELAND po pošti: \$2.50
Posamezne številke po 3 cent.

Dopisi brez podpisa in osobnosti, se ne sprejemajo.

Vse pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:

Tiskovna družba "AMERIKA"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandka AMERIKA"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The AMERIKA Publ. Co.
(a corporation.)
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Krainers) in the City of Cleveland and elsewhere.

Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Central 7387-R.

Entered as second - class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879.

No 25 Tue Mar 29. '10 Vol III.

Za inozemce.

— Ocenjene zvezne in državljanske pravice.

— V New Yorku je imela pretečeni teden svoj banket tako- vana "mirovna liga", kjer je bil častni gost tudi naš predsednik Taft. Kakor vedno, je tudi ob tej prilici bilo mnogo govora, in med drugim se je predsednik dotaknil tudi perečega vprašanja o varstvu za tine ljudi, ki so prišli sem v Združljene države, da postanejo dobri državljanji. Kakor pa tudi "alien resident", kakor imenuje ameriško ljudsko pravo inozemce, bivajoče v Združljene države, skoraj popolnoma prepričen sam sebi in takoreč "vogelfrei". Po južnih državah govorite celo za morsci "poor white trash," kakor zanicljivo imenujejo bele inozemce, in ob pacifični obali nima Mongolec nobene pravice. Pred devetnajstimi leti se je pričelo linčanje italijanskih delancev v New Orleansu, vsem je se v spominu grozno klanje Slovakov, Poljakov, Hrvatov in Slovencev v Lucerne County, Pennsylvania. To dokazuje, da inozemec v Zd. državah ne uživa nobene pravice, da za njega ni oblasti, ki bi ga ščitile pri njegovih pravicah, kakor oblasti ščitijo pravice domaćinov ali pa onih, ki so naturalizirani državljanji. Inozemske vlade ne opravijo mnogo, kadar se pritožujejo o krutem postopanju napram njih državljanom; pritožiti se morejo le pri zvezni oblasti, ker sodišča posamnih držav niso v nobeni tvari poton diplomacije z drugimi inozemskimi državami. Zvezna vlada pa zoper ne more posredovati, ker ona ni neposredno odgovorna za krivice, ki se gode v posamnih državah umije; tako se zgodi v največ slučajih, da ostane krijeva, storjena napram inozemcem, nemaščevana in ne poravnana. V slučaju linčanja Italijanov je zvezna vlada po posebnem odloku kongresa si priznala sorodnikom umorilih nekaj odškodnine, toda tačaj je skaljal prijateljstvo Amerike in Italije, in tedajnji italijanski poslanik v Washingtonu, ki je storil samo svojo dolžnost je bil edoklican. In enake stvari se ponavljajo še vedno. Tudi Taftova uprava je moralna dobiti obilno reklamacij od inozemskih vlad, sicer bi se Taft ne dotaknil zoper tega perečega vprašanja in sicer pa pri banketu mirovne lige. Povendarjal je, da v slučajih, kjer se sodi inozemec, naj se bodo pristojna državna sodišča, pač pa samo zvezina.

Mi sicer ne vrijamemo po-

polnom, če bodo pravice inozemcev po zvezinih sočinjih bolje čuvane kot po državnih sodniščah, vendar je ta spremembu velike važnosti, ker se bodo inozemske vlade lagljepogajale naravnost z zvezini mi sodišči kakor z državnimi. Vrine se nam pa zoper sumnja, če pridejo zvezine sodnije do te pravice, če se ne bo postopalo z naseljenimi po istem načinu, kakor se sedaj postopa v Hadu Zjed. držav — na Ellis Islandu, kjer ždi pes Cerber in brani ugod. Dovolj smo že slišali iz Ellis Islanda, kako se ravna tam z ljudmi mnogokrat hujše kot v Rusiji s čifuti. In pri tem so žrtve popolnoma brez vsake pravice. Če govoriti naš predsednik o nezadovoljstvu drugih držav, tedaj je naša vlada sama kriva tega nezadovoljstva, ker se postopa prestrogo z novimi naseljenimi. Ce v starosti domovini pruda družina vse svoje imetje in ga spremeni v denar, da lahko potuje v "deželo svobode", a pri prihodu v New Yorku zavrnje tako družino radi najmanjše malenkosti, da mora zoper nazaj, ne pomeni to samo popolnega uničenja družine, pač pa tudi siromaštvo na drugo, od koder je naseljenec prišel, ker nazaj pride gotovo z beraško palico.

Zatorej gledamo z nekako mešanimi čuti naproti novi redbi, da bodo zvezina sodišča kompetentna reševati spore inozemcev v Ameriki. Zalostni vzgli so zvezina naseljeni oblast na Ellis Islandu in fiksiranje onih ljudi, ki zahtevajo pri zvezinih sodnjah državljanke pravice.

— Po velikonočnih praznikih bi marsikom priporočali najpije "zdravljivo Trinerjevo vino, ki podaljša življenje, ker nekateri so baš ob velikonočnih praznikih šele vstali.

— Upamo, da ima Mr. Triner v Chicagi dovolj veliko zaloga za nas Clevelandčane.

— Graft v Pittsburghu. Ti grafterji v Pittsburghu so res os oooš vz "sauš deaqo", se dali podkupiti, da so šli na roke kapitalistom. V tem poslu so newyorkski grafterji že bolj spoznajo. Njih ne morebiti izpod \$100.

— Če računamo po ceni \$50. na glavo, je texanski vol več vreden kot tak mestni svetnik; to se da razlagati iz tega, ker je večje povraševanje po ljudskih zastopnikih, kakor texanski volih.

— Mažarski poslanci so svoje ministre s črnilom polili. Radi bi vedeli, če bi se naš "Uncle Joe" Cannon tudi nedal raje nekaj politi sčernilom, samo da bi se stal "speaker?"

— "Laž!" je zagrmel pretekli teden Tim Sullivan v newyorskem zbornici, ko so mu hoteli dokazati, da se je dal za \$10,000 podkupiti. "Laž of course" Kdo naj kaj enacega Sullivanu vrjamem?

— Joe Cannon, ta je tak kot star gardist. Star gardist se ne uda, ne umrije, dokler se ga popolnoma ne pobije.

— Po solz nas je gulin dopis iz Indianapolisa v nekem slovenskem listu pretečene dni. Kako imajo vendar nekateri ljudje lepe darove: Vsakodnina takega talenta za zagovor kot oni v Indianapolisu.

— Kaj bi še le dejal, če bi prišla poročila iz Milwaukee? Priporočali bi tudi, da oni v Indianopolisu prebere Jurčičev poslov "Kloštrski žolnir."

— Roosevelt so hoteli podariti letnih \$10,000, kateri predlog je pa bil odklonjen. Kakor je rekla mlekarica v angleški pesni: "Nobody asked you, Sir — he said..."

— Jaz vrjamem, da bi mu radi stotisoč pokojnine, sa- mo če bi obljubil, da bo res pokojen.

— Da se naši državni post-

vodajci nekajkoli poboljšajo in se ne dajo toliko podkupijo.

vati, je nekdo predlagal, naj se jim dovoli višja plača. Neumnost!

Toliko ljudstvo svojim zastopnikom niti plačati ne more kolikor si ti zastopniki nagretajo na leto.

* In tako ostane še vedno pri besedah nekoga časnikarja: "Kar se tem ljudem manj plača na leto, je prihranek — ker kradejo vseeno."

* Presneto jih mora peči vest v Chicagi, ko prihajajo s tako dolgimi "zagovori" na dan. Kdor se zagovarja, čuti krivdo.

* Sicer pa kdo je začel? Kaj se vi brigate za te stvari? Vi ste "napredni", kričete anarhistom a la Ferrer "živijo". Hic Rhodus, hic salta!

* V kratkem: Vi ste pričeli lagati: 1. Da Rev. Laurič ni odpeljal denarja, dasi ste videli imena naročnikov tiskana v koledarju. 2. Vi ste vedeli, da ima Rev. Laurič pismo podtrdilo od d. sv. M. za odpodnini denar. 3. Prisli ste v sumljivo zvezo z "original" naslovom. Pa vendar ne iz župnišča? 4. Ker vi vedno lažete, se vam nikdar ne vratimo. 5. Pisali ste že toliko lažij in nepravdom, da ste dvakrat jedli ričet po luknjah. 6. Vi niste sodniki za prav nobeno stvar, ker v nemoralni ste vi začetniki in podleži najniže vrste Capito!

(Dalje prihodnjič.)

— Kadar kupujete čevlje, premislite malo prej, kje hočete kupiti in kje dobiti vrednost vašega denarja. Najprav si oglejte na 6220 St. Clair.

— In kaj še ne veš, da obvalo, ki ga kupiš pri Butalu, je najboljše?

— Prodaja samo dobre čevlje. Cene zmerne in nizke. Fr. Butala, 6220 St. Clair.

— Kdor si hoče prihraniti pet centov in dve uri zamude, naj pride na naš urad plačati račun za plin. Mi smo agentje za pionovo družbo.

— Slavnim društvom vseh jednot se priporočamo v naši obnovi raznih tiskovin. Na razpolago imamo zahvale številnih društev za krasno izvršitev tiskovin. Naš urad ima samo unijske delavce. Delo jako fino, trpežno, cene nizke, kakor nikjer drugje.

— Cenjeni društveni tajniki po Ameriki! Če mogoče naročate društvena pravila, vprašajte našo tiskarno za ceno. Videli boste, da je pri nas najlepše delo za najmanjši denar.

— Navajeni smo, da gledamo zvezdnato nebo — tu ne govorimo o podnebnih dogodkih, o vrednosti v viharem nebu — z mirnim očesom. Zvezdnato nebo nam je podoba trdosti, podoba sladkega mira. Zato spreleti človeka temblj strahu, kadar se nenadoma, čeprav malo, izpremeni navadno mirni obraz neba.

Leta 1572 je zapazil zvezdoljubec Tycho de Brache v ozvezdu Kasijopeje novo zvezdo, svetlejšo kakor vse druge.

Svetla je samo 17 mesecev, v katerih ji pologoma pojema, a naposlед čisto zginila. Nove zvezde so opazovali tudi leta 1872. Na zvezdarnici v Postdamu so odkrili znatenost, da ni zasvetila jedna zvezda, temveč dve skupaj. Zvezde kažejo svetle in temne proge, ki prihajajo od njuni gorenih plinov. Večinoma so to vodenčeve proge. To opazovanje in merjenje je pokazalo, da zvezde letite narazen s stransko hitrostjo — 1500 milij na uro. Ta dva svetova, ki poprej nista imela toliko svetlobe, da bi se bila odkrita našim očem, sta torej prišla takoj blizu drug mimo drugega, da se jima je vnelo ozračje.

Taki pojavi pričajo, da po medsvetovnem prostoru ni samo dosti nevidnih ali temnih svetov, ampak da se svetovi včasih na svojih potih tudi srečajo ali v celo zadenejo drug ob drugem in s tako silo, da se vnamejo v svetlo kakor goreči solnca, dokler ni konec njih požaru.

* Jaz vrjamem, da bi mu radi stotisoč pokojnine, sa- mo če bi obljubil, da bo res pokojen.

* Da se naši državni post-

vodajci nekajkoli poboljšajo in se ne dajo toliko podkupijo.

— Če vodljivi za zvezni utrinki, ali kakor se jim reče je dru- gace, meteor. Da niso posebno nevarni, kaže to, da vsakih let se ne ubijejo več kakor enega človeka. Pač pa napravijo včasih dostru strahu. Ne- kaj tacega se je zgodilo v Ca-

liforniji za staro in mlado; vse se dobi pri naz po nizkih vse se dobi pri naz po nizkih

— Za veče prihodnje čevlje poskusite trgovino pri Fr. Butalu, 6220 St. Clair.

Mali oglasi.

Dober krojaški pomočnik dobi takoj stalno delo. Plača po dogovoru. Kogar veseli, naj se takoj zglasi pri Georgiju Kos, krojač, 131 N. Howard Str. Akron, O.

(25)

Priporoča se kot mizar, po- pravljavec in za kontraktna dela Josip Uhan, 5718 Elsinor St. Collinwood, O.

(25)

Na prodaj je hiša na 1369 — E. 39 St. (Clifton). Hiša pripravna za 5 družin. V sredini slovenske naselbine. Proda se radi odhoda lastnika v stare domovine. Cena se izvede pri lastniku na 1371 E. 39 St.

(25)

Potrebuje se krojaški pomocnik. Stalno delo za poštenega in iščerenega moža. Plača po dogovoru. George Perusek, krojač, 3549 E. 81 St. Newburgh: vzemi Union karo.

(25)

Pozor rojaki!

Vsem rojakom Slovencem in bratom Hrvatom naznajjam, da odprem z. aprila povsem na novo urejeno grocerisko prodajalno na 4110 St. Clair ave. Rojakom zagotavljam, da bodo prej kot slej popolnoma zadovoljni z mojo postrežbo. Vsa naročila se dovažajo na dom. V obilen obisk se priporoča Frank Močilnikar, 4110 St. Clair ave, Cleveland. Veseli praznike!

(25)

Ako si zadovoljen, povej drugim; če pa nisi povej meni. F. Butala, trgovina čevljev, 6220 St. Clair ave.

— Slavnim društvom vseh jednot se priporočamo v naši obnovi raznih tiskovin. Na razpolago imamo zahvale številnih društev za krasno izvršitev tiskovin. Naš urad ima samo unijske delavce. Delo jako fino, trpežno, cene nizke, kakor nikjer drugje.

— Cenjeni društveni tajniki po Ameriki! Če mogoče naročate društvena pravila, vprašajte našo tiskarno za ceno. Videli boste, da je pri nas najlepše delo za najmanjši denar.

— Navajeni smo, da gledamo zvezdnato nebo — tu ne govorimo o podnebnih dogodkih, o vrednosti v viharem nebu — z mirnim očesom. Zvezdnato nebo nam je podoba trdosti, podoba sladkega mira. Zato spreleti človeka temblj strahu, kadar se nenadoma, čeprav malo, izpremeni navadno mirni obraz neba.

Leta 1572 je zapazil zvezdoljubec Tycho de Brache v ozvezdu Kasijopeje novo zvezdo, svetlejšo kakor vse druge.

Svetla je samo 17 mesecev, v katerih ji pologoma pojema, a naposlед čisto zginila. Nove zvezde so opazovali tudi leta 1872. Na zvezdarnici v Postdamu so odkrili znatenost, da ni zasvetila jedna zvezda, temveč dve skupaj. Zvezde kažejo svetle in temne proge, ki prihajajo od njuni gorenih plinov. Večinoma so to vodenčeve proge. To opazovanje in merjenje je pokazalo, da zvezde letite narazen s stransko hitrostjo — 1500 milij na uro. Ta dva svetova, ki poprej nista imela toliko svetlobe, da bi se bila odkrita našim očem, sta torej prišla takoj blizu drug mimo drugega, da se jima je vnelo ozračje.

Taki pojavi pričajo, da po medsvetovnem prostoru ni samo dosti nevidnih ali temnih svetov, ampak da se svetovi včasih na svojih potih tudi srečajo ali v celo zadenejo drug ob drugem in s tako silo, da se vnamejo v svetlo kakor goreči solnca, dokler ni konec njih požaru.

— Ah! Sele sedaj sem zvedel, da prodaja F. Butala najboljše čevlje. 6220 St. Clair.

— Aha! Sele sedaj sem zvedel, da prodaja F. Butala najboljše čevlje. 6220 St. Clair.

— Ah! Sele sedaj sem zvedel, da prodaja F. Butala najboljše čevlje. 6220 St. Clair.

— Ah! Sele sedaj sem zvedel, da prodaja F. Butala najboljše čevlje. 6220 St. Clair.

— Ah! Sele sedaj sem zvedel, da prodaja F. Butala najboljše čevlje. 6220 St. Clair.

— Ah! Sele sedaj sem z

(Poslovenil Podravski.)

(Konec.)

Tudi Ana se je kmalu vršalo zdravje; že se je mogla sprehajati po sobi ter zdaj pa zdaj vzeti kaj malega v roke. Nenko je plačilom, ki ga je prejel prvi meseč, lahko znamil dokaj vrzel; hiša je bila preskrbljena z najpotrebenjimi rečmi in vsakega večerja, kadar ni bil službi, ga je takala doma skromna večerja; z enim delom svoje plače je v naslednjih mesecih poravnal tudi svoj dolg pri Filipu. Tej razumni razdelitvi mesečne plače se je imel Nenko zahvaliti, da se jim je jelo goditi sčasoma prav dobro.

Nenko se je polagoma navabil čimdalje bolj svoje službe, ki je postala zanj nekaka svetloba v njegovem času in zelo težavni eksistenci. To njegovo vnemo je krepčala še okoliščina, da je njegov neposrednji predpostavljenec, pristava, ki je bil zelo strog, toda obenem pametni človek, katjer je ravnal z njim.

Naslednji mesec se je Nenko počutil še bolje. Njegovi projenji presodki glede policjske službe so popolnoma gibljeni. Nenko je spoznal, da ostane na tem poprišču še drugo leto in naučil je držati se krečko službe... Toda v polovici drugega meseca se je raztrgal oblak nad Nenkovim obzorem; naznali so mu drugega pristava. Bil pa je kaj surov, svojeglaven in poreden uradnik, ki ni bil sposoben biti naslednik svojemu predniku, ki ni podedoval njegove pravičnosti toliko, da bi znal oceniti lastnosti svojih podložnikov in jih napolniti z vdanostjo do sebe; pač pa jih je znal navdati zgolj s strahom. Toda podložniki so opazili, da je on zmožnejši, nego je bil njihov pristava, ker je držinjal razmeje svojeglosti, ne boječ se radi njih odgovornosti; bilo je gotovo, da mu je bil hrabet dobro zavarovan. Nenko je celo potrošil svojo energijo in vemo, samo, da mu ne bi dal najmanjšega povoda k nezdovoljnosti. Potrežljivo je prenašal vse surovosti in kritice, ki mu jih je povzročal njegov novi predpostavljenec. Kasih je res zavrelo v njem, da kmalu se je zopet pomisli. Strašila ga je pričakovanje reševine in iz tega vzloga je lahko prenašal sejanje nezgode. Kako ničem ne so bile te v primeri s prejšnjimi! Pa, tudi te so se mu zgubile iz spomina brž ko se je znašel doma v krogu svoje rodbine, cije živitelj je bil sedaj. Domovje mu je bila nagrada za mračen in mrežel policijski komisariat. In tisto, da — skoraj srečno mu je teklo naprej njegovo življenje.

V.

retji mesec, kar je bil v službi, je bil mesec avgust leta 1886, ki pa je prinesel znamenje zgodovinske nemire, ki so se močno odbijali tudi v Nenkovi usodi. Policia je kar vskipela v svoji mrzliski, strastni delavnosti. Kakor vse ježe in zakotni prostori, so se tudi prostori, v katerih je imel opraviti Nenko, napolnili s prestopniki. Nenko je razvijal pri tem največjo vemo. Bil je povsod. Kot preprost človek z močno omejeno državljansko izobrazbo, je on kaj nejasno razumlom pomen dogodkov, ki so tudi dokaj pomogli njegovemu zastolu v službi. Nobena druga pravna spodbuda niti politična strast, ga niso vodili pri tem. "Politika je za vse ljudi in nam drobnim človečkom je treba samo ubogati to, kar velikasi zapovedo in ohraniti si ta košček kraha, ki ga nam daje krajina," tako je navoroval Nenko. V teku enega tedna se je slično streljataval v vse one, katere so mu naročili da mora zapreti.agon lopova se je sprebudil in zacutil je celo neko stal kakor na trju. Mar naj

slast na tem loru na ljudi. Samo nek dogodek ga je občutljivo dirnil; bil je nameč prišiljen odpeljati v ječo celo brata Filipa, ki mu je pomagal gnotno v hudičem času. Ko se je bil zvezcer zmenil o tem svoji ženi, se je ta zelo razsrdila, toda kmalu se je prepričala tudi ona, da ni mogel postopati drugače, ko pa je prišlo takšno povelje: Sploh pa je bil v tem burnem času Nenko le malo doma in če je dospel toliko, da je hlastno kaj povzil, že je hitel znoviti na svojo službo v komisariat, kjer ga je žakalo dokaj dela in kjer je tudi prenočeval.

Nekoč zvezcer, ko so domači pospremili Nenko od večerje ter se hoteli ravnočar vleči, je nekdo potrkal na duri. Po trkanju je žena spoznala, da se je mož vrnil — toda čemu? si je mislila.

"Dela, pojdi ter odpri očete!"

Nenko je kmalu prišel v večerjo. Ana mu je šla naproti, toda on, ne rekni niti besedice, je stopil v sobo. Pri luči svetiljke je žena videla, da mu je raz lica zrla nekaka skrb. Vsememirjena ga je vprašala, kaj se mu je pripeljalo.

On, odozivši orožniško kučemo na kovček, si je obriral obihni znoj raz čelo ter mračno in globoko vzdihnil.

"Hitel si nazaj in si se razgel. Kaj je takega?" je ponovila žena vprašanje.

"Slabo je, Ana, ne povprašuj me," ji je zajecjal zamolko. Ani strepeta srce pri teh groznih besedah in solze se ji nakanat zalesketajo v očeh.

"Kaj ti je, ali so te odstavili od službe?" ga jame povpraševali s stisnenim glasom.

Nenko se prestresa, videč, kako je obledela Ana in se jela tresti, torej jo je hitel pomiriti.

"Ne, to ne, Ana, le poslušaj..."

"Nu, in kaj je torej? Čemu si prisiel?"

Po teh besedah je vprla svoj bolestni, plamteč pogled v njegovo oko.

Nenko se prestresa, videč, kako je obledela Ana in se jela tresti, torej jo je hitel pomiriti.

"Ne, to ne, Ana, le poslušaj..."

"Nu, in kaj je torej? Čemu si prisiel?"

Po teh besedah je vprla svoj bolestni, plamteč pogled v njegovo oko.

"Ne, pravim ti, Ana, poslušaj..." je jecljal.

"Nenko, za Boga, povej, kaj je prav za prav?"

Na te besede Nenko žaležljivo in globoko vzdihne.

"Nu, čuj torej kaj je prav za prav," ji začne praviti, zravnavaši se po koncu in zroc ženi maravnost v lice. "Pristav me je nocoj poklical k sebi v pisanru. Našel sem ga razjarenega, pijanega, prekletega kakor zmerom. Pa mi je dejal: Nenko, koliko ljudi si že vtaknil ondi v ono sobo poleg svojega stanovanja?

"Ednajst jih je tam, gospod pristav."

"Ali je tam tudi Stojan Kunčev?"

"Tudi ta je ondi," mu odvrnem.

"Pa je tudi tulil kakor turška tromba."

"A čemu so ga tepli?"

"Zlodju samemu je to znašo. Hajkov in pristav sta si včeraj nekaj pošepetala in potem... Kar mično je bilo videti, kako so padali od njega kosti mesa, kot nekaka rdeča prga."

In vsi so se nesmejali.

Po teh mičnih podrobnostih so prešli na Nenka, obrisajoči ga z zasmehovanjem in grajo radi njegove bojaljivosti, ki jo je pokazal oni večer. Bilo pa se je tudi res komu smejeti: i ljudje nikakor niso mogli razumeti in pojmiti, kako se je Nenko radi take nečimne, malenkostne stvarce mogel odpovedati službi.

O kruta doba! O kruti rod!

Junaštvo minulosti ni znano tvoji duši. Krutost je temeljiti živel naše bolgarske prizadevate, jaz ne morem učiniti ničesar takšnega. Bil sem človek, trgovec." — "Kakšen zlod bil pojopek, tega jaz ne vem, sedaj pa služis domovini in za domovino ni le zgolj treba storiti, marveč je treba dati za-njo celo življenje. Ali čuješ..." Meni so lasje lejti vstajati po koncu na glavni pri teh besedah. — "Gospod pristav," mu odvrnem, odpuštit, jaz ne morem učiniti ničesar takšnega. Bil sem človek, trgovec." — "Kakšen zlod bil pojopek, tega jaz ne vem, sedaj pa služis domovini in za domovino ni le zgolj treba storiti, marveč je treba dati za-njo celo življenje. Ali čuješ, za rešitev domovine je treba dati celo življenje! In ako se obotavljajo, pa odloži oblek in sablj kar v tem trenutku."

In oči so se mu jele lesketati slično divji zverini. Jaz sem

pobijam človeka z lesom kakor psa? Kaj mi je neki učinil Kunčev? Jaz naj dvignem roko na nedolžnega človeka, naj obložim s tem grehom svojo dušo? Hotel sem to reči pristavu, toda ta je postal besen. In pomisli sem na-te in na otroke, da bomo zopet brez kraha, ko me zapode. Ko sem se tega spomnil, se mi je kar zavrtelo pred očmi. Misil sem in misli, potem sem dejal, na se zgodil kar hoče in...

Nenko je se zgane in ne dogovori. Na to pogleda ženo.

"Kaj mi je bilo storiti?" vpraša plah.

"Imel bi prositi, da te pusti in službo!" zakriči Ana z iskrecimi se očimi.

"Žena, tako sem tudi učinil in nikogar nisem tepel... In znowi bomo gladovali," reče Nenko z zamolklim glasom.

"Tako? Nu, dobro; jaz se že popravljam, pa hočem dečati. Bog nas ne bo zapustil," zakliče Ana z otročjim veseljem. Toda v tem hipu, ko odide Nenko po svojo prtljago v komisariat, jo nekaj nemilostisne za vrat in na, zgrušči se na tla, zaili: "Vakor bi bila blazna, glad, mala, nezgoče in se in de pričet: že juteršnje dan.

VI.

Drugi dan se je čul na komisarijatu naslednji razgovor:

"Oh, kako je vendar bedast! se je čudil eden, da se odreče kruha Kunca na ljubo. Nu, ali je ta morda s tem komu kobil? Kunčev je bil vendarle tepen."

"Pa še kako tepen? Peklo ga bo to, dokler bo živ," doda drugi skromno.

"Resnica, zelo plah je postal ta, ta čudač, Nenko."

"Mar mu bodo Kunčevi dali odslesj placi na mesec?"

"Toda mi smo prali po njem, kolikor se nam je ljubilo. Jaz sem si kar roko izpahnil, zahamivši z desnico po zraku.

"Nu, in koliko ste mu jih dali, ali ste štel?"

"Stel sem palice nekaj časa, potem pa sem to opustil."

"Jaz pa sem jih štel," se oglasil mladorožnik, kateremu so komaj le boste brke na dan pod nosom.

"Koliko jih je dobil? Pet in dvajset?"

Mladorožnik pogleda na okrog in reče:

"Si še daleč proč, Kristjan. Kolikokrat zagromi top v Cagliaridu, kadar se prične bajram: ti si bil tam?"

"Sto in enkrat."

"Da."

In orožnik z zmagoščavnim pogledom premeri tovariše.

"A vedno po golem životu?"

"Da."

"Nu, ali ste boben napravili iz njega?" se nasmejni nekdo veselo in glasno.

"Pa je tudi tulil kakor turška tromba."

"A čemu so ga tepli?"

"Zlodju samemu je to znašo. Hajkov in pristav sta si včeraj nekaj pošepetala in potem... Kar mično je bilo videti, kako so padali od njega kosti mesa, kot nekaka rdeča prga."

In vsi so se nesmejali.

Po teh mičnih podrobnostih so prešli na Nenka, obrisajoči ga z zasmehovanjem in grajo radi njegove bojaljivosti, ki jo je pokazal oni večer. Bilo pa se je tudi res komu smejeti: i ljudje nikakor niso mogli razumeti in pojmiti, kako se je Nenko radi take nečimne, malenkostne stvarce mogel odpovedati službi.

O kruta doba! O kruti rod!

Junaštvo minulosti ni znano tvoji duši. Krutost je temeljiti živel naše bolgarske prizadevate, jaz ne morem učiniti ničesar takšnega. Bil sem človek, trgovec." — Za sprejemom od kakega društvenika vpisan. Vpisnina znaša 25 centov, vstopnina po starosti. Bolniška podpora se deli v pretekli petih mesecih po vzpremem. Kdor želi takoj podporo, mora plačati za 5 mesecov nazaj in je takoj drugi dan deležen bolniške podpore. Joe Perko, I. tajnik 6014 Grand ave. 4febr.

Društvo sv. Frančiška, št. 66, K. S. K. Jednote ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni poprej po društvenem bratu.

Predsednik John Gorup;

tajnik Frank Cerne 1308 East

55th St.; blagajnik Frank Speck, 3504 St. Clair Ave. N. E.; društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar; Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

Društvo sv. Frančiška ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni poprej po društvenem bratu.

Predsednik John Gorup;

tajnik Frank Cerne 1308 East

55th St.; blagajnik Frank Speck, 3504 St. Clair Ave. N. E.; društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar; Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

Društvo sv. Frančiška ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni poprej po društvenem bratu.

Predsednik John Gorup;

tajnik Frank Cerne 1308 East

55th St.; blagajnik Frank Speck, 3504 St. Clair Ave. N. E.; društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar; Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

Društvo sv. Frančiška ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni poprej po društvenem bratu.

Predsednik John Gorup;

tajnik Frank Cerne 1308 East

55th St.; blagajnik Frank Speck, 3504 St. Clair Ave. N. E.; društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar; Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

Društvo sv. Frančiška ima svoje redne seje vsako prvo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne, v prostorih na 3048 St. Clair Ave. N. E. — Kdor želi pristopiti, mora biti vpisan mesec dni poprej po društvenem bratu.

Predsednik John Gorup;

tajnik Frank Cerne 1308 East

55th St.; blagajnik Frank Speck, 3504 St. Clair Ave. N. E.; društveni zdravnik Dr. J. M. Seliškar; Urad 6127 St. Clair Ave. N. E.

